

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Prasības iestādes izvērtējuma veikšanai par to, vai tā ir finanšu grūtībās vai, iespējams, nonāks finanšu grūtībās" anotācija

Nosaukums	Prasības iestādes izvērtējuma veikšanai par to, vai tā ir finanšu grūtībās vai, iespējams, nonāks finanšu grūtībās
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību darbības atjaunošanas un noregulējuma likuma (turpmāk – Likums) 3. panta ceturtā daļa
Mērķis un būtība	<p>Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas līdz Latvijas Bankas likuma spēkā stāšanās dienai izdotie ārējie normatīvie akti, vadlīnijas un ieteikumi piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, vadlīnijas vai ieteikumi, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>Ņemot vērā minēto, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Prasības iestādes izvērtējuma veikšanai par to, vai tā ir finanšu grūtībās vai, iespējams, nonāks finanšu grūtībās" (turpmāk – noteikumu projekts), kas aizstās Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 25. augusta normatīvos noteikumus Nr. 139 "Apstākļu, kādos iestāde uzskatāma par nonākušu finanšu grūtībās vai, iespējams, nonāks finanšu grūtībās, konstatēšanas normatīvie noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 139).</p> <p>Likuma 103. panta pirmā daļa nosaka, ka iestādes valde informē Latvijas Banku, ja uzskata, ka iestāde ir finanšu grūtībās vai, iespējams, nonāks finanšu grūtībās.</p> <p>Savukārt Likuma 3. panta ceturtā daļa paredz tiesības Latvijas Bankai izdot noteikumus atbilstoši šā likuma mērķim un darbības jomai, nosakot prasības, kas izriet no Eiropas Banku iestādes izdotajām vadlīnijām par darbības atjaunošanu un noregulējumu.</p> <p>Noteikumu projekts ir izstrādāts atbilstoši Eiropas Banku iestādes 2015. gada 6. augusta pamatnostādņēm EBA/GL/2015/07 "Pamatnostādnes par apstākļu interpretāciju, kādos iestāde uzskatāma par iestādi, kas kļūst vai, iespējams, kļūs maksātnespējīga saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES 32. panta 6. punktu" (turpmāk – EBI Pamatnostādnes).</p> <p>Noteikumi būs saistoši Latvijas Republikā reģistrētām kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kuras atbilst Ieguldījumu brokeru sabiedrību likuma 6. panta pirmās daļas 1. vai 2. punkta prasībām, (turpmāk kopā – iestāde), t. i.,</p>

	<p>iestādēm, kurām saistoša Likuma 103. panta pirmās daļas prasība par Latvijas Bankas informēšanu, ja iestāde uzskata, ka ir finanšu grūtībās vai, iespējams, nonāks finanšu grūtībās.</p> <p>Noteikumu projekts nosaka prasības, kas iestādei jāievēro, izvērtējot, vai tā ir finanšu grūtībās vai, iespējams, nonāks finanšu grūtībās Likuma 39. panta trešās daļas 1., 2. un 3. punkta izpratnē.</p> <p>Ņemot vērā to, ka iestādei, kurai ir saistošas noteikumu projekta prasības, ir saistošas arī noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas un starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju jomas prasības, noteikumu projektā papildus ietverti tādi kritēriji iepriekš minētā izvērtējuma veikšanai, kas attiecas uz šo jomu prasību pārkāpumiem, jo minēto prasību pārkāpumi var ietekmēt vai apdraudēt iestādes turpmāko darbību.</p> <p>Līdz šim minētās prasības regulēja Noteikumi Nr. 139.</p> <p>Noteikumu projekts pēc būtības nenosaka jaunas prasības, kas iestādei jāievēro, izvērtējot, vai tā ir finanšu grūtībās vai, iespējams, nonāks finanšu grūtībās Likuma 39. panta trešās daļas 1., 2. un 3. punkta izpratnē, jo tiek saglabātas līdzšinējās Noteikumos Nr. 139 iekļautās prasības.</p> <p>Noteikumu projekts paredz, ka, lai konstatētu, ka iestāde ir finanšu grūtībās vai, iespējams, nonāks finanšu grūtībās Likuma 39. panta trešās daļas 1., 2. un 3. punkta izpratnē, iestāde izvērtē ar finanšu stāvokli tieši un netieši saistītus kritērijus, kas attiecas uz pašu kapitālu, likviditāti un pārvaldību, kā arī apstākļus, kas attiecas spēju nodrošināt finanšu, t. sk. ieguldījumu, pakalpojumus.</p> <p>Līdz ar noteikumu projekta stāšanos spēkā spēku zaudēs Noteikumi Nr. 139.</p>
<p>Leģitīmais mērķis</p>	<p>Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana.</p> <p>Leģitīmais mērķis – sabiedrības labklājība – tiek sasniegts, nosakot prasības, kas iestādei jāievēro, izvērtējot, vai tā ir finanšu grūtībās vai, iespējams, nonāks finanšu grūtībās Likuma 39. panta trešās daļas 1., 2. un 3. punkta izpratnē, tādējādi veicinot finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti.</p> <p>Savukārt leģitīmais mērķis – citu personu tiesību aizsardzība – tiek sasniegts, nodrošinot iestāžu uzraudzību, kas balstās uz harmonizētā veidā noteiktām prasībām, kuras iestādei jāievēro, izvērtējot, vai tā ir finanšu grūtībās vai, iespējams, nonāks finanšu grūtībās Likuma 39. panta trešās daļas 1., 2. un 3. punkta</p>

	<p>izpratnē, tādējādi nodrošinot finanšu tirgus stabilitāti un uzticamību.</p> <p>Nosakot finanšu tirgus dalībniekiem prasības un veicot prasību ievērošanas pārbaudes, Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteikto pienākumu – veicināt ieguldītāju un noguldītāju interešu aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi.</p>
Samērīgums	<p>Atbilstoši Likuma 103. panta pirmajai daļai iestādes valdes pienākums ir informēt Latvijas Banku, ja tā uzskata, ka iestāde ir finanšu grūtībās vai, iespējams, nonāks finanšu grūtībās.</p> <p>Nosakot vienotas prasības, kas iestādei jāievēro, izvērtējot, vai tā ir finanšu grūtībās vai, iespējams, nonāks finanšu grūtībās Likuma 39. panta trešās daļas 1., 2. un 3. punkta izpratnē, tiek nodrošināta vienota finanšu tirgus dalībnieku izpratne un pieeja regulējošo prasību interpretācijai un piemērošanai.</p> <p>Atbilstošākais veids, kā noteikt minētās prasības, ir izdot finanšu tirgus dalībniekiem – iestādēm – saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu vienveidīgu, vienotu un precīzu regulējošo prasību piemērošanu, kas savukārt atstātu negatīvu ietekmi uz finanšu tirgus stabilitāti un finanšu tirgus dalībnieku darbības kvalitāti.</p> <p>Izraugoties piemērotāko līdzekli leģitīmā mērķa sasniegšanai, Latvijas Banka izvērtēja, ka nebūtu atbilstoši izdot, piemēram, zemāka ranga normatīvos aktus, kuri nebūtu finanšu tirgus dalībniekam juridiski saistoši (ieteikumi). Turklāt noteikumu projekta izstrādi pilnvarojošās normas skaidri norāda uz Latvijas Bankas tiesībām izdot noteikumus. Vienlaikus ar noteikumu projektu tiek noteiktas prasības, kuras Latvijas Banka uzraudzības ietvaros var kontrolēt un nepieciešamības gadījumā par konkrētu prasību pārkāpumu piemērot finanšu tirgus dalībniekam uzraudzības pasākumus vai sankcijas.</p> <p>Samērojot papildu slogu un resursus, kas tirgus dalībniekiem – iestādēm – būs jāiegulda Latvijas Bankas noteikto prasību ievērošanā, ar sabiedrības ieguvumu, jāsecina, ka sabiedrības interesēm piešķirama prioritāte un tās ieguvums būs lielāks par papildu resursu ieguldījumu, kas konkrētajam tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un to atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi stabilāka finanšu sektora veidā, kas savukārt stiprinās ieguldītāju un noguldītāju tiesisko interešu aizsardzību.</p>
Spēkā stāšanās	Nākamajā dienā pēc publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Noteikumu izdošana nerada ietekmi uz Latvijas Bankas budžetu.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Ar noteikumu projektu netiek radīts jauns administratīvais slogs vai administratīvās izmaksas tirgus dalībniekiem, jo noteikumu projekts nenosaka jaunas prasības, t.i., tiek saglabātas līdzšinējās Noteikumos Nr. 139 iekļautās prasības, veicot redakcionālus precizējumus.
Saistītie dokumenti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Likums. 2. Noteikumi Nr. 139. 3. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums. 4. Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likums. 5. Latvijas Bankas 2024. gada 25. marta noteikumi Nr. 277 "Sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmas izveides un kontroles prasības". 6. Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2022. gada 27. decembra normatīvie noteikumi Nr. 235 "Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas riska pārvaldīšanas normatīvie noteikumi". 7. Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2022. gada 6. decembra normatīvie noteikumi Nr. 212 "Ieguldījumu brokeru sabiedrību pārvaldības sistēmas izveides normatīvie noteikumi". 8. Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 1. decembra normatīvie noteikumi Nr. 227 "Iekšējās kontroles sistēmas izveides normatīvie noteikumi". 9. EBI Pamatnostādnes.
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projekts nav jāsaskaņo ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	<p>Noteikumu projekts 2024. gada 22. maijā tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", un līdz 2024. gada 5. jūnijam sabiedrībai bija iespēja iesaistīties tā apspriešanā.</p> <p>Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību individuāli tika informēta Latvijas Finanšu nozares asociācija un kredītiestādes, kuras nav Latvijas Finanšu nozares asociācijas biedres, kā arī ieguldījumu brokeru sabiedrības, kuras atbilst Ieguldījumu brokeru sabiedrību likuma 6. panta pirmās daļas 1. vai 2. punkta prasībām.</p> <p>Noteikumu projekts tika iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.</p>
Saskaņošanas rezultāti	Sabiedrības līdzdalības rezultātā par noteikumu projektu netika saņemti priekšlikumi vai iebildumi. Līdz ar to noteikumu projekts ir saskaņots bez priekšlikumiem vai iebildumiem.

	Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē 2024. gada 11. jūnijā par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi. Līdz ar to tika atbalstīta noteikumu projekta iesniegšana apstiprināšanai Latvijas Bankas padomē.
--	---